

SKOOTTERI ^{1/2021}

Sisällysluettelo

- 3 Pääkirjoitus, Ledare
- 4–5 Ammattikorkeakoulutusta 25 vuotta
- 6–7 Osuustoiminta osana opetusta Karelia-AMK:ssa
- 8–9 Jäsenhankinnalla on tärkeä rooli edunvalvonnassa
- 8–9 Korona-ajan vinkit jäsenyhdistyksille
- 8–9 Vinkkejä etätöön vähennyksiin
- 10–11 Korona murskaa unelmia kansainvälisyydestä
- 12–13 Kokemusten asiakaspolkuja etänä
- 14 Pedagogisen osaamisen kehittämistä ja jakamista
- 16–17 Uteliaisuus tehostaa oppimista
- 18–19 Korona haastaa mielen ja arjen
- 20 Palveluneuvojat SKOlaisten apuna

Etukannen kuva: Jaana Häkli. FINNIPS-verkoston koevalvontamatkalla Delhissä, Intiassa juuri ennen kuin Intia meni kiinni koronapandemian takia.

SKOOTTERI

SKO ry:n järjestölehti
Aikakauslehtien Liiton jäsen
www.oaj.fi/sko

Toimisto
Rautatietäisenkatu 6
00520 HELSINKI

Puheenjohtaja
Ulla Kangasniemi
Puh. 040512 4914
ulla.kangasniemi@lapinamk.fi

Järjestösihteeri
Elisa Ruponen
puh. 040 752 9173
elisa.ruponen@outlook.com

Päätoimittaja
Katja Remsu
puh. 040 515 5807
katja.remsu@lab.fi

Ulkoasu ja taitto
Leena Närhi

Ilmoitushinnat

2/1 s.	1925,-	1/3 s.	660,-
1/1 s.	1265,-	1/5 s.	330,-
1/2 s.	935,-		

Skootteri ilmestyy digitaalisena neljä kertaa vuodessa.

nro	materiaali viimeistään	ilmestyy
1	20.2.	maaliskuu 2021
2	20.5.	kesäkuu 2021
3	20.8.	syyskuu 2021
4	20.11.	joulukuu 2021

ISSN 0786-9118

Kevään valoa kohti

Poikkeusajat jatkuvat, mutta siitäkin huolimatta kannattaa yrittää pitää ajattelu positiivisena ja nauttia pitenevistä päivistä, yhä valoisammista aamuista ja lähestyvistä kevästä. SKOn lomakohteiden varausaste on ollut pitkään korkea, mikä kertoo viimeaikaisesta trendistä päästä hetkeksi hengähtämään ja viettämään vapaa-aikaa kodin ulkopuolelle, erityisesti nyt, kun ulkomaille matkustaminen ei ole mahdollista. On hieno asia, että voimme OAJ:n ainoana valtakunnallisena yhdistyksenä tarjota omille jäsenillemme tällaisen jäsenedun.

SKOn kevään tilaisuudet toteutuvat etänä ja eri formaatilla kuin alun perin olimme suunnitelleet. Joudumme korvaamaan suositut liikuntapäivät vähän erilaisella ohjelmasisällöllä, ja valtuuskunta kokoontuu kevätkokoukseensa Teamsin välityksellä. SKO-päivien suunnittelu on alkanut ja pian pääsemme julkistamaan, missä SKO-päivät järjestetään vuonna 2022. SKO täyttää tänä vuonna 75 vuotta, mikä pyritään huomioimaan toiminnassamme jollakin tavalla, poikkeusaika ja rajoitukset huomioiden.

OAJ on viime aikoina panostanut voimakkaasti järjestöstruktuurin kehittämistyöhön ja OAJ:n hallitus ja valtuusto työstävät asiaa jatkuvasti. Suunnitteilla on muun muassa OAJ:n jäsenyyden muodostuminen ensisijaisesti suoran henkilöjäsenyyden kautta, jäsenyyssuhteiden laajentaminen, opiskelijoiden edustuksellisuuden kasvattaminen sekä alue- ja paikallistason toiminnan kehittäminen. Myös SKOn hallitus ja valtuuskunta ovat käsitelleet asiaa ja linjanneet SKOn kantoja. OAJ:n toukokuussa kokoontuva valtuusto ottaa kantaa hankkeen etenemiseen ja sillä tulee väistämättä olemaan vaikutusta myöhemmin myös SKOn omaan toimintaan.

Monet viestintäkanavamme eivät edelleenkään saavuta kaikkia jäseniämme, useista eri syistä. Siksi kannattaa itse seurata aktiivisesti some-kanaviamme, uutiskirjeitä ja muun muassa nettisivuillamme säännöllisesti päivittyviä hallituksen jäsenten blogikirjoituksia sekä vinkata niistä myös kaverille siltä varalta, ettei hän ole niitä huomannut.

Valoisaa kevättä sinulle, SKOn jäsen!

Ulla Kangasniemi

Mot vårens ljus

Trots att vi fortfarande lever i en exceptionell tid, lönar det sig att försöka tänka positivt och njuta av dagarna som blir längre och morgnarna som blir ljusare och också njuta av den annalkande våren. Beläggningsgraden på SKO:s semester mål har länge varit hög, vilket belyser den senaste trenden där vikten av att få pusta ut och tillbringa tid utanför hemmet har blivit viktig, speciellt nu då det inte är möjligt att resa utomlands. Det är fint att vi som OAJ:s enda riksomfattande förening kan erbjuda våra medlemmar en dylik medlemsförmån.

Vårens SKO-tillställningar förverkligas på distans och i ett annat format än vad vi ursprungligen hade planerat. De populära motionsdagarnas program är vi tvungna att ersätta med annat innehåll och delegationen kommer att samlas till vårstämma i Teams. SKO-dagarnas planering har inletts och snart kan vi offentliggöra var SKO-dagarna kommer att arrangeras år 2022. SKO fyller det här året 75 år, och det kommer vi att uppmärksamma i vår verksamhet och förverkliga på ett eller annat sätt i enlighet med rådande restriktioner.

OAJ har på sistone satsat stort på att utveckla organisationsstrukturen och OAJ:s styrelse och fullmäktige bereder ärendet fortlöpande.

Man planerar bl.a. att medlemskapet ska formas direkt som ett personmedlemskap, man önskar utvidga medlemskriterierna och öka på studerandenas representation och dessutom vill man utveckla verksamheten på distrikts- och lokalnivå. SKO:s styrelse och delegation har också behandlat ärendet och dragit upp riktlinjer för SKO:s ståndpunkter. OAJ:s fullmäktige som samlas i maj tar ställning till hur projektet fortskrider och det kommer utan tvekan att inverka på SKO:s egen verksamhet framöver.

Av flera olika anledningar når många av våra kommunikationskanaler fortfarande inte ut till alla medlemmar. Därför lönar det sig att själv följa våra sociala medier, nyhetsbrev och bloggar som våra styrelsemedlemmar regelbundet uppdaterar och att tipsa kollegor om nyheter som de eventuellt missat.

Jag tillönskar dig bästa SKO-medlem en ljus vår!

Ulla Kangasniemi

Ammattikorkeakoulupolitiikan monia tuulia

Ammattikorkeakoulutus juhlii tänä vuonna 25-vuotista taivaltaan. Se on hakenut paikkaansa koulutuspolitiikan kentällä, mutta alkaa onneksi olla tunnettu tekijä työelämä- lähtöisen ja -läheisen asemansa kautta. Viime vuosina ammattikorkeakouluja koskenut koulutuspolitiikka on ollut monivahteista ja hajanaista, niin kuin koko ammatillisella sektorilla yleensäkin.

Valtiovalta julkaisi juuri joulun alla koulutuspoliittisen selontekonsa luonnoksen, johon muun muassa OAJ on antanut lausuntonsa. Kaiken kaikkiaan tähän asiakirjaan tuli valtava määrä lausuntoja, joiden pohjalta nyt laaditaan lopullista selontekoa. Siinä mainitaan korkeakoulujen osalta muun muassa rakenteellisen kehittämisen tarve, mikä luonnollisesti aiheuttaa pientä huolta, kun miettii yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen viimeaikaisia yhdistymisiä.

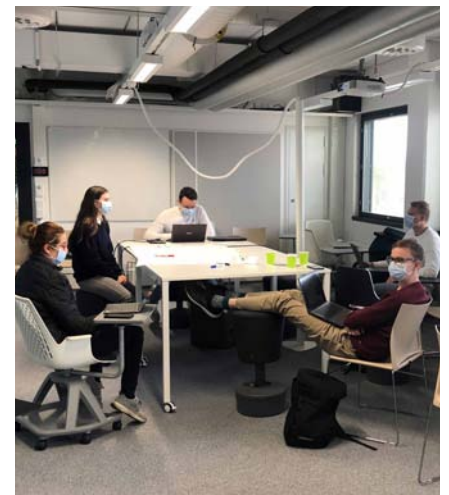
Välillä on väläytelty Sivistan suunnalta jopa yhteistä työehtosopimusta, vaikka niiden tehtävät jo dualimallin

pohjaltakin ovat erilaisia. Toistaiseksi AMKilla ja yliopistolla on sisällöltään ja rakenteeltaan hyvin erilaiset sopimukset, vaikka molemmista käytetäänkin nimitystä vuosityöaika.

Saavutettavuus on asia, joka ulottuu myös ammattikorkeakouluihin. Ministeriön vaatimuksesta jokaisen AMKin tulee laatia oma saavutettavuussuunnitelmansa. On tärkeää muistaa, että saavutettavuutta tulee käsitellä laajasti: perhetaustan vaikutus, alueellinen saavutettavuus, segregaatio, maahanmuuttajien ja ulkomaalaistaustaisten tilanne, etniset ryhmät, erilaiset oppijat, erilaiset kieliryhmät, vammaiset ja toimintarajoitteiset sekä seksuaali- ja sukupuoli-vähemmistöt. AMKien saavutettavuussuunnitelman tulee sisältää sekä tilannekuva että ratkaisuehdotukset edellä mainittujen ryhmien osalta.

Jatkuvan oppimisen painoarvoa ei ehkä edelleenkään nähdä riittävän selkeästi. Marinin hallitus korostaa sen merkitystä nimenomaan työllisyyssas-

teen parantamisessa ja työikäisen väestön kouluttamisessa. Suomen työikäinen väestö vähenee ja työmarkkinoille tulee uudenlaisia osaamisen tarpeita, jopa uusia ammatteja. Siksi on tärkeää kyetä kouluttamaan ja räätälöimään koulutuspaketteja jo työelämässä oleville tai sieltä mahdollisesti putoaville ennakoivalla otteella. Suunnitteilla on jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus, jonka vastuulla olisi ohjauksen, ennakoinnin ja koulutustarjonnan koordinointi, osaamispalveluiden hankinta sekä alueellisten ekosysteemien koordinointi.

Covid-19 on tarkoittanut kovia kehityspaineita myös digitalisaation osalta. Olemme joutuneet turvautumaan sähköisiin työskentelyalustoihin ja soveluksiin ennakoitua nopeammin. OKM:n työstämän Visio 2030:n pohjalta on laadittu Digivisio 2030, jonka tavoitteena on tehdä Suomesta joustavan oppimisen mallimaa vuoteen 2030 mennessä. Arenen ja Unifin yhteistyöhankkeessa on suunniteltu järeä organisaatorakenne ja sitä koordinoivat Aalto-yliopisto ja Metropolia-ammattikorkeakoulu.

Digivision tarkoituksena on muun muassa luoda kansallinen digitaalinen palvelualusta sekä kehittää digitaalista pedagogiikkaa, oppijan polkua ja jaettuun dataan perustuvaa ohjausta, ja kaiken tämän rinnalla tarjota korkeakouluille muutosjohtamisen tukea. Kor-

keakouluista on tarkoitus tulla tiedolla johdettuja avoimia yhteisöjä.

Suunnitelmat sisältävät muun muassa jokaisen oppijan OmaData-palvelun, joka sisältäisi tiedot oppijasta periaatteella eskarista testamenttiin ja se loisi pohjan ohjaukselle ja neuvonnalle, mutta toimisi tukena myös osaamisen tunnistamisessa ja esimerkiksi työnhaussa. Tämä hanke on vain yksi esimerkki kasvavasta koulutuksen digitaalisatiokehityksestä.

Ammattikorkeakoulujen aloituspaikkamäärien lisäykset tuovat mukanaan omia paineita. AMK:it ovat jo lisänneet aloituspaikkoja tietyillä koulutusaloilla, mutta jatkoa seuraa. Rahaa tulisi kuitenkin olla käytettävissä samassa määrin lisääntyvän opiskelijamäärän kanssa. Valtiovallan tehdessä koulutuspoliittisia linjauksia sen tulisikin samalla muistaa kohdentaa riittävästi rahaa niiden toteuttamiseen.

Kaiken tämän keskellä myös muun muassa kansainvälistyminen ja koulutusvientiasiat tuovat omat mausteensa AMKien arkeen. Korkeakoulutettujen tarve tulevaisuudessa on ennusteiden mukaan suuri, ja AMKien tulisi kyetä houkuttelemaan Suomeen myös ulkomaalaisia opiskelijoita ja työntekijöitä, jotta työmarkkinoille saadaan jatkossakin riittävästi osaavaa työvoimaa.

Tekemistä ja työtä siis riittää tällä koulutussektorilla. Monet kuvatuista haasteista menevät yli koulutusasterojien. Toivottavasti jatkossa koulutuspolitiikkaa hoidetaan suunnitelmallisesti ja eri hallituskausista riippumattomasti. Juuri tähän tarpeeseen vastaa ainakin osittain koulutuspoliittinen selonteko, jotta tähän asti pirstaleinen ja lyhytnäköinen koulutuspolitiikka saisi jonkinlaista ryhtiä ja jatkuvuutta.

Teksti: Ulla Kangasniemi

Kuvat: Katja Remsu

SKOn hallituksen jäsen 2020-2021

Päivi Käri-Zein

- Koulutusala: yritystoiminta (kansainvälinen)
- KTM, AmO, Sertifioitu DiSC valmentaja
- Haaga-Helia, kansainvälisen yritystoiminnan vanhempi lehtori
- Yksityinen sopimus
- Haaga-Helian opettajayhdistys, HHo ry.

Toiminta SKOssa

- valtuuskunnan jäsen, Uudenmaan piirin piirihallituksessa yksi kausi
- Aktiivinen hallituksen jäsen

Toimet:

- Haaga-Helian työsuojelutoimikunnan opettajajäsen 2021-
- Haaga-Helian kollegion opettajajäsen, Kauppakamarin alaisen Suomalais-Arabialaisen kauppayhdistyksen sekä Keski- ja Itä Euroopan kauppayhdistyksen hallituksen jäsen, Laurean alueneuvottelukunnan jäsen, Omnia tarkastuslautakunnan varajäsen, Espoon monikulttuurisuusneuvottelukunnan jäsen, Leppävaaran srk-neuvottelukunnan jäsen, Lions club jäsen

SKOn hallituksen suunnittelukokousterveisä

SKOn hallitus uurasti pari päivää muun muassa työstäen strategiaa valtuuskunnan linjausten pohjalta. Kokouksessa etsittiin jäsenpitoon ja -hankintaan uusia, innovatiivisia ratkaisuja. Kokouksessa linjattiin loppukevään sekä ensi syksyn tapahtumia ja tilaisuuksia, joista kerrotaan myöhemmin.

Kevään tapahtumat virtuaalisina

SKOn valtuuskunnan kokous 17.4. järjestetään verkossa. Myös muut SKOn kevään tapahtumat muuttuvat lähitilaisuuksista virtuaalisiksi, niin harmittavaa kuin se onkin. SKO pyrkii kuitenkin tarjoamaan webinaareja tai vastaavia tilaisuuksia kevään aikana. Kevään tilaisuuksista tiedotetaan myöhemmin, kunhan saamme asiat vahvistettua ja järjestelyt hoidettua.

Oletko jo löytänyt SKOn blogit

SKOn puheenjohtaja Ulla Kangasniemi keskittyy blogikirjoituksessaan kesäkuun kuntavaaleihin. Kangasniemi korostaa vuoropuhelua ja muistuttaa, kuinka kauaskantoisia vaikutuksia nyt tehtävillä päätöksillä on.

Konsta Ojanen puolestaan kertoo blogikirjoituksessaan, miten ensimmäinen vuosi vuosityöajassa sujui 21 vuoden opetusvelvollisuustyöajan

jälkeen. Hampaankoloon jäi muutama seikka, esimerkiksi kesäloman pituudesta, mutta mukaviakin muutoksia tuli.

Tulossa on blogitekstejä muun muassa SKOn tapahtumista, Taitajakisoista, vuosityöajasta, jaksamisesta ja tekijänoikeuksista.

SKOn blogit löydät verkosta SKOn etusivulta.

Osuustoiminta osaksi SKOlaisten oppilaitosten koulutusta

S-market Jukolanportti Joensuussa. SKOlaisten kouluttamia opiskelijoita työskentelee paljon myös alueosuuskaupoissa

Suomea on hyvästä syystä tituleerattu maailman osuustoiminnallisimmaksi maaksi. Suomalaisista yli 84% on jäsenenä jossakin osuuskunnassa ja Suomessa on yli 7,1 miljoonaa osuuskunnan jäsenyyttä. Kaikista maailman maista osuuskuntien jäsenmäärä on juuri Suomessa väestömäärään suhteutettuna korkein. (Puusa, Hokkila & Varis 2014.)

Suomessa osuustoiminnan historia alkaa 1900-luvun alkupuolella. Silloin kuluttajat alkoivat perustaa osuuskuntia, koska heidän asuinseutujensa harvat kauppiat myivät tuotteitaan ylihintaan ja tuotteiden laatu oli usein heikko. Näin saivat alkunsa lukuisat kuluttajaosuuskunnat. Voidaan sanoa, että osuustoiminta oli tuohon aikaan markkinoiden virheiden korjaaja sekä palvelujen turvaaja. (Troberg 2014, 15.)

Havaintoja osuustoiminnan koulutuksesta vuosien varrella

Vaikka osuustoiminnalla on ollut ja on edelleen merkittävä rooli niin meillä kuin maailmalla, ei sen merkitystä ole ehkä osattu korostaa eikä huomioida oppilaitosten ja korkeakoulujen opetussuunnitelmissa.

Kun itse opiskelin aikoinaan ensin lukiossa ja sitten kauppaopistossa sekä kauppakorkeakoulussa, ne yhtiömuodot, joita opiskelimme, olivat toiminimi, kommandiittiyhtiö ja osakeyhtiö. Varsinkin kauppakorkeakoulun opinnoissa osuustoiminnallisia yrityksiä pidettiin muinaisjäänteinä sekä laiskan pääoman linnakkeina.

Ensimmäisen kerran kohtasin osuustoimintamallin korkeakoulumaailmassa, kun kävimme 2000-luvun alkupuolella tutustumiskäynnillä opettajakollegoiden kanssa Jyväskylän Tiimiakatemiassa. Siellä oli otettu käyttöön opiskelijaosuuskunnat osana opiskelijalähtöistä tiimipedagogiikkaa, jossa opettaja oli pikemminkin valmentaja kuin luennoitsija.

Itä-Suomen yliopistossa aloitettiin 2010-luvun alussa ensimmäisenä yliopistona Suomessa Osuustoiminnan idea ja osuuskunta yritysmuotona -kursi, jonka tarkoituksena on nimenomaan ollut tuoda esiin osuustoiminnan omaleimaisuutta suhteessa esimerkiksi osakeyhtiömalliin. Kurssi on toteutettu yh-

teistyössä Pohjois-Karjalan Osuuskauppa PKO:n kanssa. (Osuustoimintakeskus Pellervo 2016.)

Osuustoiminta osana opetusta Karelia-amk:ssa

Omassa oppilaitoksessamme Karelia-ammattikorkeakoulussa on osuustoimintaa yritysmuotona opiskeltu vuosien saatossa muun muassa osana erilaisia yrittäjyshankkeita sekä osana opiskelijoiden yrittäjyyspolkutoimintaa. Vuodesta 2018 alkaen on allekirjoittanut lisäksi vetänyt verkko-opetuksena toteutettavaa opintojaksoa Osuustoiminnan perusteet (5 op).

Osuustoiminnan perusteet -opintojakso on tarkoitettu kaikille osuustoimintamuotoisesta yritystoiminnasta kiinnostuneille. Kyseessä on Karelia-amk:n tutkinto-opiskelijoille vapaasti valittava opintojakso, joka voidaan suorittaa mihin aikaan vuodesta tahansa.

Edellä mainittu opintojakso on ollut vuodesta 2019 alkaen tarjolla valtakunnallisessa CampusOnlinessa. Kirjallisuus ja muu opiskeltava aineisto pyritään valitsemaan siten, että aineisto on mahdollisuuksien mukaan saatavilla verkosta ilman opiskelijalle tulevia lisäkustannuksia. Viimeksi mainittu on erityisesti koronapandemian aikana osoittautunut tärkeäksi.

Opintojakson tavoitteena on ollut, että suoritettuaan opintojakson opiskelija tuntee ja ymmärtää osuustoimintamuotoisen yritystoiminnan erityispiirteet erityisesti kuluttajaosuuskuntien ja osuuskuntalain näkökulmasta. Lisäksi opiskelija on oppinut tuntemaan osuustoiminnan historiaa ja arvoperustaa, ymmärtämään osuuskuntien kaksoisluonteen sekä osuuskuntien merkityksen yhteiskuntavastuun toteuttamisessa.

Osuustoiminnan perusteet -opintojakson on suorittanut tätä kirjoitettaessa pitkälti toistasataa opiskelijaa. Opintojakso on ollut hyvä lisä muuhun opetus- ja tarjontaan niin liiketalouden koulutuksessa kuin esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan opiskelijoille.

Suosittelen vahvasti kaikkia SKO-kollegoja lisäämään osuustoiminnan koulutusta omissa oppilaitoksissaan, sillä se on varteenotettava yhtiömuoto yrittäjyyteen sekä vaikkapa kestävästi kehi-

tyksen toimintamalleja luotaessa. Viimeksi mainitun osalta erityisesti siksi, että osuustoiminnallisen yrityksen ei tarvitse tavoitella osakkeenomistajille tulevan voiton maksimointia, mikä usein edellyttää jatkuvaa kasvua ja ehtyvien luonnonvarojen loppuun käyttämistä.

Teksti: Kim Wrangle, yliopettaja, Karelia-AMK

Kuva: Pohjois-Karjalan Osuuskauppa, Kuvaehdotuksia suoraan Pohjois-Karjalan Osuuskaupan kuvapankista:

Lähteet

Osuustoimintakeskus Pellervo. 2016. Karjalasta kajahtaa! Itä-Suomen yliopiston osuustoimintakurssi kiinnostaa. OT-lehti 2.6.2016. <https://otlehti.pellervo.fi/2016/06/02/karjalasta-kajahtaa-ita-suomen-yliopiston-osuustoimintakurssi-kiinnostaa/>. 9.2.2021.

Puusa, A., Hokkila, K. & Varis A. 2014. Vaikuttava, puhutteleva osuustoiminta. Luentoaineisto ESR-hankkeesta ”Osuustoiminnan tunnettuus ja houkuttelevuus yrittäjyysvaihtoehtona”. Itä-Suomen yliopisto.

Troberg, E. 2014. Osuustoiminnan idea. Pellervo-Seura. <https://pellervo.fi/wp-content/uploads/2015/01/osuustoiminnan-idea.pdf>. 8.2.2021.

Jäsenhankinnalla on tärkeä rooli edunvalvonnassa

SKOn valtuuskunta hyväksyi marraskuun kokouksessaan toimintasuunnitelman vuodelle 2021. Suunnitelma sisältää lukuisia hyviä tavoitteita muun muassa ammatillisen koulutuksen rahoituksen riittävyteen, opettajien työhyvinvointiin ja sopimusneuvotteluihin liittyen. SKOn hallituksen tehtävänä on huolehtia siitä, että toimintasuunnitelmassa asetetut tavoitteet täyttyvät.

Mitä enemmän jäseniä, sitä enemmän vaikutusmahdollisuuksia

SKOn mahdollisuudet toteuttaa toimintasuunnitelman tavoitteita riippuvat hyvin pitkälti siitä, kuinka hyvin SKO saa äänensä kuuluviin OAJ:n sisällä. Tähän puolestaan vaikuttaa jäsenmäärä: mitä enemmän jäseniä, sitä enemmän vaikutusmahdollisuuksia.

Syksyllä 2020 hallitus päätti käynnistää jäsenhankintakampanjan, jolla kannustetaan SKOn nykyisiä jäseniä hankkimaan uusia jäseniä. Jokaisesta hankitusta uudesta jäsenestä saa kiitokseksi 25 euron S-ryhmän lahjakortin. Kampanja jatkuu vuoden 2021 loppuun saakka. Jokaisen SKOn jäsenyhdistyksen kannattakin markkinoida kampanjaa jäsenilleen aktiivisesti.

Jokaisesta hankitusta uudesta jäsenestä saa kiitokseksi 25 euron S-ryhmän lahjakortin

Uusien jäsenien hankintaan tarvitaan yleensä hyviä perusteluja sille, miksi kollegan kannattaa liittyä jäseneksi. Tämän asian kertomiseen on varmasti monia hyviä lähestymistapoja. Yksi tapa on lähteä liikkeelle siitä, miksi edunvalvonta on tärkeää.

Koulutuksen rahoitusleikkaukset, resurssien tiukentuminen, työn kasvaneet vaatimukset ja monet muut asiat edellyttävät tehokasta edunvalvontaa. Edunvalvonta voi olla tehokasta ainoastaan, jos riittävän monet työntekijät ovat liiton jäseniä. Liittymällä liiton jäseneksi jokainen osaltaan on parantamassa liiton vaikutusmahdollisuuksia. Lisäksi jäseneksi liittynyt henkilö saa käyttöönsä omiin työehtoihinsa liittyvän edunvalvonnan luottamusmiespalveluna.

Yksi tapa on lähteä liikkeelle siitä, miksi edunvalvonta on tärkeää

Potentiaaliselle uudelle jäsenelle kannattaa myös kertoa kattavista jäseneduista, joista yksi merkittävä on Turvan vakuutukset. Jäsenyyteen sisältyy matkavakuutus, matkatavaravakuutus ja tapaturmavakuutus. Lisäksi jäsen saa monipuolisesti alennuksia eri yhteistyökumppaneilta. SKOn jäsenenä saa myös ylimääräisiä jäsenetuja kuten omat palvelussuhdeneuvojat, mahdollisuuden käyttää edullisia lomakohteita ja mahdollisuuden osallistua erilaisiin jäsentapahtumiin kuten SKO-päiville ja urheiluviikonloppuun. Erilaisia jäsenetuja tarjoavat myös paikallisella tasolla toimivat SKOn jäsenyhdistykset.

Erilaisia jäsenetuja tarjoavat myös paikallisella tasolla toimivat SKOn jäsenyhdistykset

Opetusalan ammattilaisen kannattaa olla SKOn jäsen. SKOlla on kattavat ja monipuoliset jäsenedut, ja lisäksi SKOlla on myös edullinen jäsenmaksu. Uuden jäsenen hankkimisesta saadun lahjakortin voi käyttää ruokaostoksilla Prismassa tai sillä voi vaikka maksaa ruokailun ravintolassa. Kannustankin nyt kaikkia skolaisia hankkimaan SKOlle uusia jäseniä.

Lisätietoja jäsenhankintakampanjasta: <https://sko.oaj.fi/ajankohtaista/>

Teksti: Atte Korte

Hallituksen vinkkejä jäsenyhdistyksille korona-aikana

Kokoontumisrajoitukset aiheuttavat haasteita kaikkien yhdistysten toiminnalle. Nyt ei nautita entiseen malliin kokoustarjoiluista, kulttuurieriennoista ja ravintolailloista, joiden kustannuksiin SKO on muun muassa myöntänyt yhdistysavustusta.

Tässä muutama vinkki, miten näin poikkeusaikana voi yrittää pitää yllä

SKOn yhteisöllisyyttä muuten kuin Teams-kokouksin. Pienilläkin eleillä saa aikaan paljon hyvää mieltä!

Kas tässä vinkkejä etätapaamisiin:

Lounasliput voi yhdistää johonkin ajankohtaiseen teemaan esimerkiksi henkilöön, juhlapäivään tai vuodenaikaan.

Kahvipassit, mikä sen parempaa, kuin yhteinen hetki ja hyvät jutut.

Ajankohtaiset leivonnaiset juttujen lomaan, joko hakemalla herkut kahvista tai itse leivottuina. Pidetään peput pyöreinä!

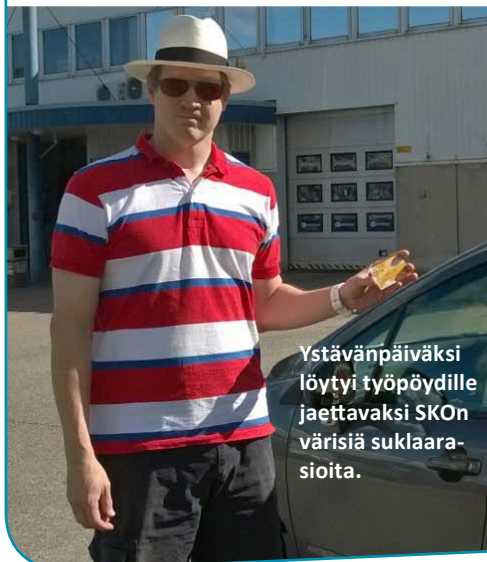
Hulavanne- tai käsipainotreenit verkossa, samaan sapluunaan sopivat etäjumppa tai etäjooga.

Muita kevään päiviä mahdolliseksi teemoiksi kevättä ajatellen:

Pitkäperjantai 2.4	Äitienpäivä 9.5.
Pääsiäinen 4.-5.4.	Helatorstai 13.5.
Vappu 1.5.	Helluntai 23.5.

Muista aina korostaa, että SKO tarjoaa!

Teksti ja kuva: Konsta Ojanen

Ystävänäpäiväksi löytyi työpöydille jaettavaksi SKOn värisiä suklaarasioita.

Etätöön vähennykset

Tiedätkö, mistä saa rahat takaisin?

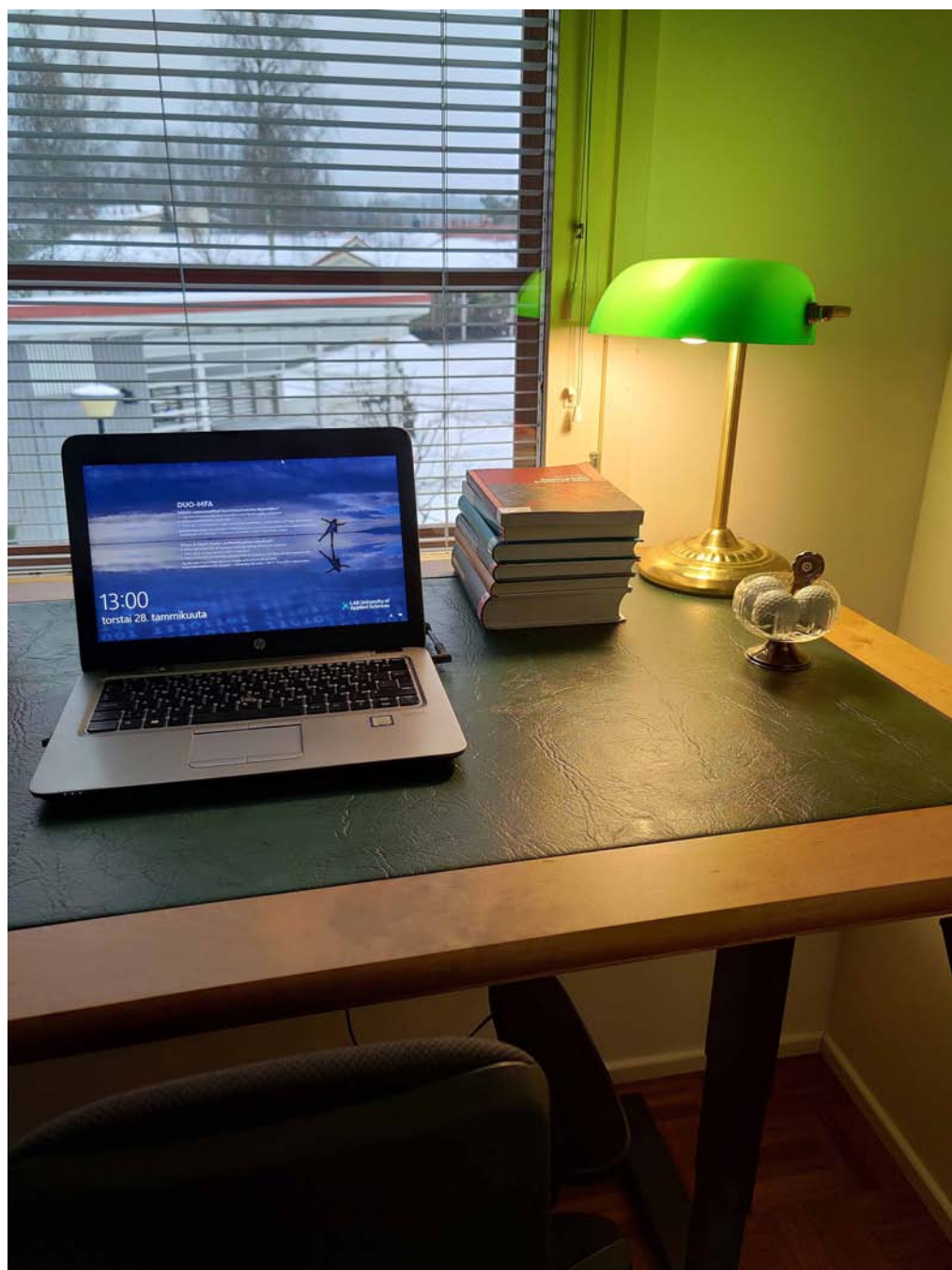
Koronapandemia on tämän vuoden aikana aiheuttanut merkittäviä muutoksia monien opettajien työtehtäviin. Lähiopetuksesta on siirrytty etäopetukseen ja sitä kautta etätöihin. Etätöistä on aiheutunut myös erinäisiä kustannuksia, esimerkiksi työpisteen järjestämisestä.

Etätöitä tekevällä on oikeus vähentää etätöihin liittyviä kustannuksia verotuksessa. Hyväksyttävistä vähennyksistä ovat esimerkiksi menot työhuoneesta, kalusteista ja tietoliikenneyhteyksistä.

Kaikilla työssä käyvillä verovelvollisilla on palkkatulosta tehtävä tulonhankkimisvähennys, joka on tällä hetkellä 750 euroa. On syytä huomioida, että tulonhankkimisvähennys ei kata asunnon ja työpaikan välisiä matkakustannuksia eikä työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksuja ja työttömyyskassamaksuja, vaan ne vähennetään erikseen. Mikäli tulonhankkimiskulujen määrä on näitä suurempi, voidaan vähennyksenä myöntää todelliset tulonhankkimiskulut.

Etätöissä merkittävimmät kulut kohdistuvat työhuoneeseen. Työhuonevähennys voidaan tehdä kaavamaisena vähennyksenä tai todellisten kustannusten mukaan. Kaavamainen työhuonevähennys kattaa kaikki kulut, esimerkiksi kalusteet ja nettiliittymän. Kaavamaisen työhuonevähennyksen voi saada, vaikka työnantaja olisi järjestänyt työpaikalle työpisteen. Vähennyksen suuruuteen vaikuttaa etätöypäivien määrä. Mikäli työstä yli 50 % tapahtuu etänä, on vähennyksen suuruus 900 euroa. Vastavasti jos työtä tehdään etänä alle 50 %:a vähennys puolittuu 450 euroon.

Monille opettajille työtilan järjestäminen kotoa on edellyttänyt merkittäviä kustannuksia esimerkiksi kaluste- ja laitehankintoina. Lisäksi ne ovat ajoittuneet yhdelle vuodelle. Tällöin verovelvollisella on mahdollisuus hakea vähennystä myös todellisten kustannusten mukaan. Kulut täytyy pystyä selvittämään ja tositteet kuluista pitää säilyt-

tää. Tarvittaessa tositteet täytyy myös esittää Verohallinnolle.

Verohallinnon ohjeen mukaan vähennyskelpoisia menoja voivat olla esimerkiksi työhuoneesta aiheutuneet vuokra-, valaistus- ja lämmityskulut sekä kalusteet. Mikäli opettaja hankkii itse kalusteita tai työvälineitä ja yksittäisen hankittavan kohteen arvo on enintään

1000 euroa, on opettajalla mahdollisuus vähentää kulut kertavähennyksenä hankintavuoden verotuksessa. Vastavasti, jos hankittavan kohteen hinta ylittää 1000 euroa, vähennetään se vuosittaisina 25 % suuruisina poistoina.

Teksti ja kuva: Jarmo Kempainen, lehtori LAB ammattikorkeakoulu

Kansainvälisten restonomiopiskelijöiden kanssa Nordplus-rahoitteisella intensiivikursilla Käunasissa, Liettuaissa.

Korona murskaa unelmia kansainvälisyydestä

Korona on koetellut ammattikorkeakoulujen kansainvälistä toimintaa kovalla kädellä. Opettajien ja TKI-henkilöstön liikkuvuudet pysähtyivät kuin seinään maaliskuussa, kun koronavirus muutti maailman. Korkeakoulujen henkilöstölle matkustaminen ei tällä hetkellä ole minkäänlainen vaihtoehto. Viruksen levinneisyys ja matkustusrajotukset ovat pakottaneet niin opettajat kuin opiskelijatkin kotoiluun, etätöihin ja verkko-opiskeluun.

Opiskelijat yksi toisensa jälkeen ovat peruneet opiskelijavaihto- ja harjoittelusuunnitelmiaan, koska opetus siirtyi verkkoon, eikä moni partnerioppilaitoksista edes suostu vastaanottamaan vaihtoopiskelijoita. Riski sairastua on liian

suuri, eikä verkko-opintojen suorittaminen toisessa maassa houkuttele samalla lailla kuin lähiopetus sekä tutustuminen uusiin ihmisiin ja uuteen kulttuuriin oikeissa kohtaamisissa.

Onko meillä käsissämme vuosikerratt opiskelijoita, joiden opetussuunnitelmiin liitetyn kansainvälisyysosaamisen tavoitteet eivät täyty? Valmistua pitäisi määräaikaan mennessä ja ulkomaille on vaikeampi lähteä sitten, kun taskussa

Onko meillä käsissämme vuosikerratt opiskelijoita, joiden opetussuunnitelmiin liitetyn kansainvälisyysosaamisen tavoitteet eivät täyty?

on jo työpaikka, asuntolaina ja perheen perustaminen lähenee. Osallistuvatko suomalaiset korkeakouluopiskelijat tulevaisuudessa aiempaa vähemmän esimerkiksi Erasmus-ohjelman liikkuvuuksiin, vaikka sen rahoitus kasvaa?

Murtuneet unelmat koskettavat henkilökohtaisella tasolla niin opiskelijoita kuin heitä ohjaavia opettajia. Ohjauskustelut ovat pitäneet sisällään surua, pettymystä ja jopa vihaa, sillä opiskelija haluaa purkaa pettymyksensä jollekin. Erityisesti kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden kohdalla tutoropettaja on usein se lähin aikuinen, jolle sydäntä voi purkaa. Miten lohduttaa erinomaisesti opinnoissaan menestynyttä opiskelijaa, joka on määrätietoisesti pari vuotta

Murtuneet unelmat
koskettavat
henkilökohtaisella tasolla
niin opiskelijoita kuin
heitä ohjaavia opettajia.

Monen intialaisen koulun pyhimys
Mahatma Gandhi.

suunnitellut kaksoistutkinnon suorittamista amerikkalaisessa yliopistossa, varsinkin kun yliopisto lupaa sloganissaan "We make millionaires!"

Korona haastaa myös TKI-yhteistyötä. Virtuaalipalaverissa voidaan kyllä työstää jo sovittua projektia, mutta uusien aloitteiden tekeminen on haastavaa, koska verkostoitumismahdollisuuksia ei ole. Koronaa ei voi kuitenkaan syyttää kaikista kansainvälisyystoiminnan haasteista. Myös Opetus- ja kulttuuriministeriön laatima rahoitusmalli ammattikorkeakouluille on muuttanut kansainvälisyystoiminnan fokusta ja houkuttelevuutta. Liikkuvuus ei ole enää rahoituksen mittari, eivätkä ammattikorkeakoulut kannusta henkilöstöään samalla tavoin kansainväliseen liikkuvuuteen kuin ennen.

Vaihtojen sijaan opettajat päätyvät nyt tekemään enemmän opetus- ja kehittämistyötä, mikä on vaikuttanut myös opetushenkilöstön jaksamiseen. Monelle vuosittaisista opetusvaihdosta ulkomailla on tullut työssäjaksamisen

henkireikä: majakka, jota odottaa. Vaihdossa näkee jälleen jo tutuksi tulleita ulkomaalaisia kollegoja, joista monista on vuosien yhteistyössä tullut ystäviä.

Vaihtojen sijaan
opettajat päätyvät nyt
tekemään enemmän opetus-
ja kehittämistyötä, mikä
on vaikuttanut
myös opetushenkilöstön
jaksamiseen.

Tärkeää on myös muistaa, että vaihdossa käyvät opettajat toimivat myös oman oppilaitoksensa lähettiläinä ja houkuttelevat omalla persoonallisella opetuk-

Onneksi on myös
koulutusaloja, joilla
kansainväliset, virtuaaliset
intensiivikurssit ovat
vuosittainen perinne.

sellaan Suomeen saapuvia vaihtoopiskelijoita.

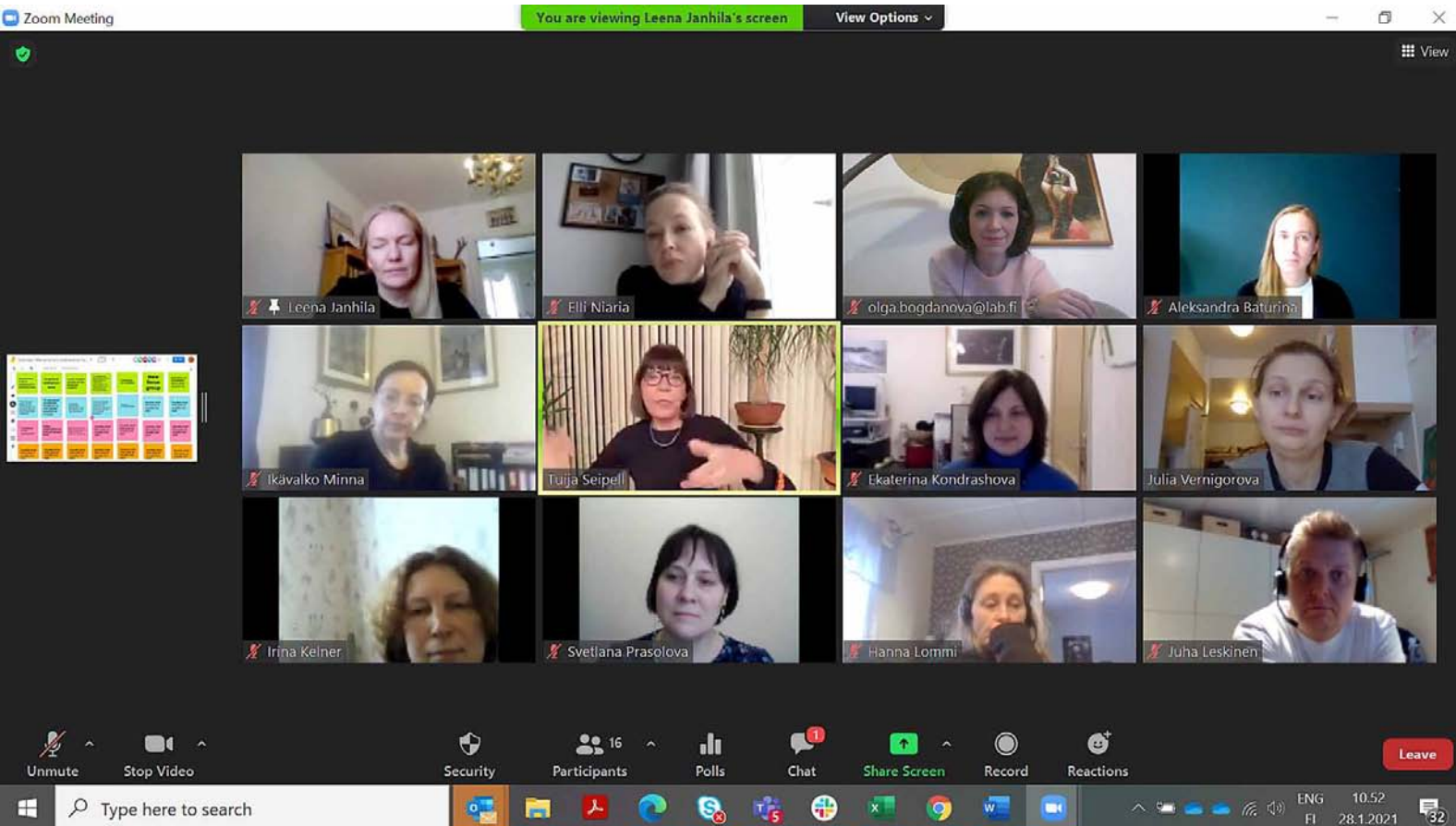
Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli ei kannusta myöskään virtuaaliseen liikkuvuuteen ja siksi ainakin LAB-ammattikorkeakoulussa vain satunnaiset opettajat ovat tehneet virtuaalista opetusyhteistyötä partnerikorkeakouluihin. Mahdollisuudet tähän olisivat kuitenkin nyt paremmat kuin koskaan, koska kaikki ovat joutuneet ottamaan verkko-opetuksessa käytettävät teknologiat haltuunsa.

Virtuaalinen liikkuvuus on edullinen tapa pitää yllä suhteita kumppaneihin. Onneksi on myös koulutusaloja, joilla kansainväliset, virtuaaliset intensiivikurssit ovat vuosittainen perinne. Tänäkin vuonna noin 200 IT-opiskelijaa Skotlannista, Tanskasta, Belgiasta, Itävallest ja Espanjasta osallistui LAB-ammattikorkeakoulun järjestämään iWeekiin, jonka teemana oli tieto- ja viestintäteknikan uudet trendit.

Teksti ja kuvat: Jaana Häkli, lehtori,
LAB-ammattikorkeakoulu

Kansainvälisten restonomiopiskelijoiden kanssa Valmierassa, Latviassa Nordplus-rahoitteisella maaseutumatkailun kehittämisen intensiivikurssilla.

Kuinka rakentaa kokemuksen asiakaspolkuja

Tuuija Seipell aloittaa luentonsa näyttämällä valokuvia. Ensimmäisessä on kaupan sisääntulo. Oveen on teipattu päivän tarjoukset, joista kielipuolenakin löydän kaksi kirjoitusvirhettä. Oven vieressä on roskis, johon tarkoitettu jäätelöpaperi on tpahtanut roskiksen viereen. Seuraa vaksi meille jaetaan kuva vaatekaupan pukuhuonekäytävältä. Seinän vieressä seisoo kumaraan taipunut alaston sovituskukka, jonka toinen käsivarsi on tpahtanut lattialle, imurin viereen.

Seipell konkretisoi hyvin, millaisia ajatuksia ja tunteita huonot asiakaskokemukset aiheuttavat: pettymystä, myötähäpeää ja kiukkua.

Asiakaskokemus ei ole sama kuin asiakaspalvelu tai pelkkä ostos, vaan paljon laajempi kokonaisuus, johon vaikuttaa iso määrä asioita ja kokemuksia. Asiakaskokemuksesta syntyy brändi, Seipell summaa. Hyvä asiakaskokemus synnyttää uskollisuutta ja yhteenkuuluvuutta. Hyvä asiakaskokemus motivoi ja on siksi merkittävä osa kaupankäyntiä.

On tärkeä osata katsoa asiakaskokemuksia asiakkaan näkökulmasta myös kulttuurituotteissa. Lauri Lukka korostaa asiakaskokemuksen vaihtoehtoja, jotka syntyvät esimerkiksi palvelumuotoilun kautta, jolloin asiakas voi valita, minkälaisen reitin hän haluaa kulkea. Sitä ennen on selvitettävä, millaisia reittivaihtoehtoja asiakkaalle on tarjolla ja miten ne osoitetaan, vaikkapa museossa.

Asiakaskokemuksen varrelle voivat kuulua mainos somessa, päätös vierailuajankohdasta, lippujen ostaminen, matka museoon, museoon saapuminen, henkilökunnan kohtaaminen, narikkäkäynti, vierailu itsensä, museokauppa-vierailu ja pullakahvit,

Bad customer experience - How did it make you feel?

Poll Everywhere

Answers to this poll are anonymous

Good customer experience - How did it make you feel?

wc-käynti, takin hakeminen, matka kohtiin, kokemuksen jakaminen ja palautteen antaminen.

Moni kulttuurituotteen ostoa alkaa vapaa-ajan olemassaolosta. Profilointi auttaa ymmärtämään, millaisia tarpeita asiakkailla on ja esimerkiksi miksi ihmiset eivät käytä joitakin palveluja. Tärkeää on myös hahmottaa, mitä henkilökunta tekee ja kokee tehtäväkseen. Merkittäviä asioita ovat luonnollisesti tuotteen sisällöt, kohdentaminen ja mainonta. On tärkeää optimoida, mikä tuo lisäarvoa kokemukselle ja mikä tuo turhaa työtä, Lukka toteaa.

Ville Tikka nostaa esiin koronan aiheuttamat yhteiskunnalliset muutokset ja niiden konkreettiset vaikutukset kulttuurituotteisiin ja niiden kuluttamiseen. Tikka puhuu mahdollisuuksien tunnistamisesta, odotuksista ja kokemuksista niin kasvokkain kuin virtuaalisesti. Tällä hetkellä haaste on todellinen kohtaaminen ja kokeminen, joita ihmisluonto kaipaa. Kulttuurituottajan näkökulmasta haaste on myös siinä, että verkossa kilpailu on kovempaa kuin livenä. Pitää tunnistaa, millaiset kokemukset ovat maksajalle merkityksellisiä. Jatkossa myös paikalla tapahtuvilta kokemuksilta vaaditaan uutta, kun verkossa tapahtuvat kokemukset haastavat ne. Monesti ongelma on se, että myyjä ei tiedä tarpeeksi asiakkaan tarpeita ja muita motiiveja, Tikka toteaa.

Poll Everywhere Answers to this poll are anonymous

Tikka kannustaakin miettimään kulttuurituotteita uudelleen. Kokemusten tuottaminen on muuttunut paljon koronan aikana, uusia juttuja on tullut paljon, kilpailu kovenee. Esimerkiksi Heureka järjestää lukuisia tiedekokemuksia verkossa, Ateneum tarjoaa virtuaalisia teemakierroksia oppaan kera. Pietarissa voi ostaa virtuaalikierroksen paikallisen museofanin kanssa esimerkiksi Grand Marketiin. Onkin tärkeää, miettiä millaisia kokemuksia ja odotuksia luodaan, kun ihmisillä on tarve vuorovaikutukseen. Vuorovaikutuksen kautta luodaan uusia merkityksellisiä kokemuksia.

Hyvien kulttuurisisältöjen merkitys ei ole kadonnut mihinkään, päinvastoin. Miten tässä ajassa näytään, miten erotutaan edukseen, mitä tarjotaan uudelleen käyttäjäkokemus, nautinto, yhteisöllisyys ja tyytyväisyys, joka kestää. Kulttuurisektori muuttuu ja tunnistaa tule-

vaisuuden mahdollisuuksia, kun siirrytään kriisien hallinnasta tulevaisuuden johtamiseen. Tikan mielestä korona-aika on nostanut esiin paljon hyvää: lähimatkailu on lisääntynyt ja on luotu vaihtoehtoisia tapoja matkustaa, pelillisuus ja virtuaaliset esitykset ovat tulleet jäädäkseen, rajoja, myös maantieteellisiä, on opittu ylittämään aiempaa luovemmin ja uudenlaiset yhteistyömallit ovat lisääntyneet. Kokonaisvaltaiset kokemukset ja autenttisuus ovat saaneet uusia ulottuvuuksia.

Teksti ja kuvat: Katja Remsu

Artikkelin lähteinä ovat Ville Tikan ja Tuija Seipellin ja Lauri Lukan luennot, jotka liittyvät EDCRO-projektiin. Tuija Seipell on kanadalainen luennoitsija ja bisnesneuvoja, Lauri Lukka on psykologi ja palvelutuottaja Solitassa, Ville Tikka on strategiajohtaja, joka on keskittynyt johtajien, tiimien ja organisaatioiden kehittämiseen.

Pedagogisen osaamisen kehittämistä ja jakamista Kehittäjäopettaja-ohjelmassa

Karelia-ammattikorkeakoulussa aloitettiin syksyllä 2020 oppimisympäristöjen ja opettajien pedagogisen osaamisen kehittäminen Tulevaisuuden työ -hankkeessa. Työn tekeminen on tällä hetkellä suuressa muutoksessa ja hankkeessa pyritään vastaamaan siihen, että oppimisympäristöt ja opettajien pedagoginen osaaminen pysyvät ajan tasalla tässä muutoksessa.

Hankkeessa rakennettavat oppimisympäristöt integroidaan opetusta helpottavilla teknologioilla, jotka tukevat opettajien erilaisia pedagogisia ratkaisuja. Nämä uudet oppimisympäristöt vaativat opettajilta uudenlaista osaamista ja käytettyjen pedagogisten ratkaisujen uudelleentarkastelua.

hyvin kehittämisprojekteja ja opettajien tarpeita.

Kehittäjäopettajat toimivat hankkeessa osa-aikaisesti yhden lukuvuoden tiiviissä yhteistyössä hanke- ja tukihenkilöstön kanssa. Hanke luo puitteet toiminnalle ja osaava tukihenkilöstö on mukana auttamassa suunnittelussa ja toteutuksessa. Opettajat saavat käyttöönsä uudet oppimisympäristöt ja ajantasaiset opetusteknologiat. Näiden käyttöönotossa on hyvä olla tarvittava tekninen sekä pedagoginen tuki saatavilla.

Tulevaisuuden työ -hankkeessa toteuttavat opettajien yhteissuunnittelu ja opetusmateriaalien tuotantotilat ovat myös kehittäjäopettajien käytössä. Yhteissuunnittelutiloissa voidaan kehittää

koulutusvastuisiin ja opintojaksoihin ja niissä tulee olla mukana työelämäyhteistyötä. Projektien päätyttyä kehittäjäopettajat toimivat mentoreina uusille kehittäjäopettajille ja jatkavat projektiansa toteuttamista omissa koulutusvastuissaan.

Kehittäjäopettajilta odotetaan osaamisen ja kokemusten jakamista muille

Kehittäjäopettaja-ohjelma

Opettajien pedagogisen osaamisen kehittämistä hankkeessa tuetaan erillisen Kehittäjäopettaja -ohjelman avulla, johon jokaisella opettajalla on mahdollisuus hakea mukaan. Hakemuksessa opettajat esittelevät oman työelämäläheisen projektinsa, jota heidän on tarkoitus lähteä toteuttamaan yhdessä projektiin mahdollisesti kytkeytyvien opiskelijoiden ja yritysten kanssa. Hakijoista valitaan neljä opettajaa, joille hanke tarjoaa tarvittavat resurssit ja koulutuksen. Kehittäjäopettajille tarjottava koulutus suunnitellaan niin, että se palvelee mahdollisimman

yhteisopettajuutta ja suunnitella ja kokeilla uusia pedagogisia ratkaisuja yhdessä työelämän toimijoiden kanssa. Tuotantotiloissa voidaan toteuttaa esimerkiksi laadukkaat opetusvideot opintojaksoille tai laatia opetusmateriaaleja hyödyntäen virtuaalitekologioita, kuten lisättyä todellisuutta (AR) tai virtuaalitodellisuutta (VR).

Osaamisen jakaminen

Hanke kestää kolme vuotta ja joka vuosi valitaan neljä uutta kehittäjäopettajaa toteuttamaan työelämäläheisiä projektejaan. Projektien tulee kiinnittyä tiiviisti

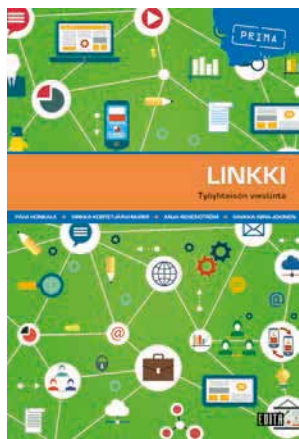
opettajille. Tavoitteena kehittäjäopettajien avulla on jalkauttaa hankkeessa syntyneitä osaamista ja innostaa myös muita kehittämään opetustaan työelämäyhteistyössä yritysten ja opiskelijoiden kanssa. Lisäksi projektit toimivat muille opettajille esimerkkinä, kuinka hyödyntää uusia oppimisympäristöjä omilla opintojaksoillaan.

Tällä hetkellä kehittäjäopettajien toiminta on alkuvaiheessa ja ensimmäiset neljä opettajaa on valittu tehtävään. Toiminta on aloitettu tarvekartoituksella ja projektien tarkemmalla suunnittelulla. Kehittäjäopettajille on tarkoitus järjestää ohjausta ja koulutusta muun muassa etäopetukseen, teknologiseen osaamiseen ja pedagogiseen osaamiseen liittyen. Kehittäjäopettajien projektien toteutus alkaa pääasiassa vasta syksyllä.

Teksti ja kuva: Mikko Hyttinen, lehtori, Karelia-ammattikorkeakoulu

Etäopetukseen Editalta!

2. asteen digimateriaalit

MYÖS KORKEA-ASTEEN OPINTOIHIN

Tilaa ilmainen koekäyttö digimateriaaleihin!

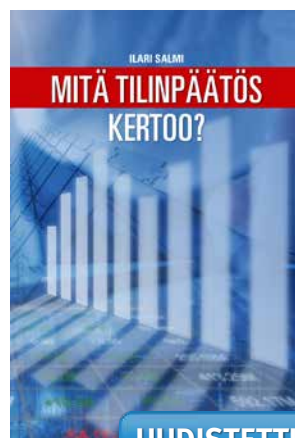
shop.edita.fi/koekaytto

KLIKKAA
TÄSTÄ

Korkea-asteen painetut uutuudet

UUDISTETTU

UUDISTETTU

UUTUUS

TILAUKSET JA LISÄTIEDOT

opettajapalvelu@edita.fi
puh. 020 450 010
shop.edita.fi/oppiminen

Edita Oppiminen

EDITA

Uteliaisuus unohdettu oppimisen tehostaja

Utelias mielentila on luontaista ja se on positiivisesti yhteydessä hyvinvointiin sekä yksilön kasvuun, on luonnollista kiinnostua uusista asioista ja oppia uutta. Utelias mielentila auttaa opiskelun säätelyssä ja vahvistaa muistamista. Jotta voisi olla utelias, ympäristön merkitystä ei voi unohtaa. Uteliaisuus ja vastauksien etsiminen vaativat tutkimista, ihmettelyä, vertailua ja pohtimista. Tämä tarkoittaa sitä, että ympäristön tulee olla turvallinen henkisesti sekä fyysisesti. Ilman turvallista ympäristöä aivojen hälytysjärjestelmä asettaa meidät hälytystilaan, mikä tarkoittaa nopeita päätöksiä tai ratkaisuja, eikä pohdintaa tai vertailuja.

Uteliaisuutta ja kiinnostusta on vaikeaa erottaa toisistaan ja tutkimuskirjallisuudessa kumpaakin kuvataan toista apuna käyttäen. Sisäinen tai luontainen kiinnostus hankkii uutta tietoa on uteliaisuutta ja se vaikuttaa oppimiseen sekä muistamiseen. Näyttäisi siltä, että tilannekohtainen uteliaisuus vaikuttaa kognitiiviseen prosessiin oppimista vahvistaen, kun taas episteeminen uteliaisuus vahvistaa oppimista ja ennustaa akateemisia saavutuksia sekä työtuloksia.

Uusi tieto itsessään sekä tietoon johtava vihje palkitsevat aivoja ja palkitseva tila puolestaan liittyy uuden oppimiseen säätelyyn. Lisäksi suurempi uteliaisuuden taso vahvistaa muistamista.

1800-luvulla uteliaisuus nähtiin vaihtona ympäristön tutkimisesta: hengissä säilyminen ja ympäristöön sopeutuminen tehostuvat, kun tutkitaan ympäristöä. Myöhemmin 1950-luvulla uteliaisuus määriteltiin episteemiseksi uteliaisuudeksi sekä havainnoinniksi ympäristöstä, jotta käsitys ympäristöstä parani. 1960-luvulla uteliaisuus on nähty myös haluna vähentää epävarmuutta tai välttää pitkästymistä: uteliaisuus herää uudesta, yllätyksellisestä tai kompleksisesta tiedosta.

1990-luvun epäsuhtateorian mukaan uteliaisuus on taipumusta etsiä ymmärrystä, kun aiempi tieto osoittautuu riittämättömäksi. 2000-luvulla uteliaisuuteen liitettiin tiedon etsimisen halu, joka kumpuaa epätietoisuuden epämiellyttävästä tunteesta sekä positiivisia tunteita herättävästä kiinnostuksesta. Kiinnostava arvioidaan monimutkaiseksi, tuntemat-

tomaksi ja häiritseväksi, mutta ymmärrettäväksi ja tunteita herättäväksi.

Kiinnostuksen voi herättää jokin yllättävä tilanne, uusi tieto tai ristiriita ympäristössä. Usein ulkoiset tekijät ylläpitävät kiinnostusta tässä vaiheessa, kuten mielekkäät ja yksilöllisesti kiinnostavat tehtävät. Kolmannessa vaiheessa kiinnostus on jo melko pysyvää. Tähän vaiheeseen liittyvät positiiviset tunteet, tiedon ja arvostuksen lisääntyminen. Oppimisympäristö, joka mahdollistaa vuorovaikutuksen ja tiedon rakentamisen, on kehittävää ja kiinnostusta ylläpitävää. Aivojen mielihyväjärjestelmällä on keskeinen rooli siinä, millaista toimintaa jatketaan.

Miten kiinnostus tai uteliaisuus liittyvät oppimiseen? Kiinnostuksen ja oppimisen välinen yhteys voidaan nähdä sisäisen motivaation ja oppimisen lähteenä. Vahvasti uteliaat opiskelijat menestyvät haastavassa ympäristössä paremmin muihin opiskelijoihin verrattuna, toisaalta uteliaat pärjäisivät huonommin ilman haastavaa ympäristöä. Tavoiteorientaatioon liittyvissä tutkimuksissa on havaittu, että haasteellinen ja rutineista poikkeava tehtävä herättää ja ylläpitää kiinnostusta niillä opiskelijoilla,

jotka opiskelevat siksi, että he ovat kiinnostuneita oppimaan uutta ja haluavat ymmärtää oppimansa.

Kiinnostus liittyy myös persoonallisuuteen, se on avoimuutta uusille kokemuksille. Avoimuus uusille kokemuksille on osa persoonallisuuden piirrettä, joka liittyy uteliaisuuteen, epäsovinnaisuuteen ja luovuuteen. Avoimuuden kokemuksen voidaan katsoa koostuvan myös intellektuaalisesta tehokkuudesta, nerokkuudesta ja uteliaisuudesta, joka on avoimuutta älyllisille kokemuksille.

Positiiviset tunteet ovat perustavanlaatuisen vahvuus oppimisessa, ne vaikuttavat yksilön kasvuun ja ns. kannustavat olemaan yhteydessä muihin, mikä lisää hyvinvointia. Positiiviset tunteet edesauttavat tutkimaan ympäristöämme ja mahdollistavat sen, että yksilöt voivat laajentaa ajatustoimintaansa ja luovuuttansa monialaisesti älyllisellä, sosiaalisella, psykologisella tai fyysisellä alueella. Positiiviset tunteet herättävät kiinnostuksen ja halun tutkia uusia asioita sekä vapauttavat kokeilemaan erilaisia vaihtoehtoja – kulttuurimme arvostamia toimintoja. Turvallinen ympäristö, terve keho ja psyyke mahdollistavat uuden oppimisen.

Kun tiedostamme positiivisten tunteiden voiman ja ruokimme uteliaisuutta, voimme toimia aktiivisesti positiivisen

Oma uteliaisuus saattaa herättää kysymyksiä, joihin etsitään vastauksia ja toiminta kiinnostuksen parissa on usein omaehtoista.

kehän ylläpitämiseksi ja välttää negatiivisen kierteen syntyä. Hyvinvoivina voimme turvallisesti olla uteliaita ja tutkia ympäröivää maailmaa, uteliaisuus on positiivisesti yhteydessä hyvinvointiin ja henkilökohtaiseen kasvuun.

Teksti: Leena Närhi
Kuvat: Elisa Riva Pixabay,
Jeswin Thomas Unsplash

Lähteet:

Gruber, M. J., Valji, A. & Ranganath, C. (2019). Curiosity and Learning. A Neuroscientific Perspective. Teoksessa K. A. Renninger & S. E. Hidi (toim.). The Cambridge Handbook of Motivation and Learning. Cambridge. UK: Cambridge University Press.

Harackiewicz, J. M., & Knogler, M. (2017). Interest: Theory and application. Teoksessa A. J. Elliot, C. S. Dweck, & D. S. Yeager (toim.), Handbook of competence and motivation: Theory and application. New York, NY: The Guilford Press.

Hidi, S., & Renninger, K. A. (2006). The Four-Phase Model of Interest Development. *Educational Psychologist*, 41(2).

Huotilainen, M. & Peltonen, L. (2017). *Tunne aivosi*. Helsinki: Otava.

Kashdan, T. B., & Steger, M. F. (2007). Curiosity and pathways to well-being and meaning in life: Traits, states, and everyday behaviors. *Motivation & Emotion*, 31(3).

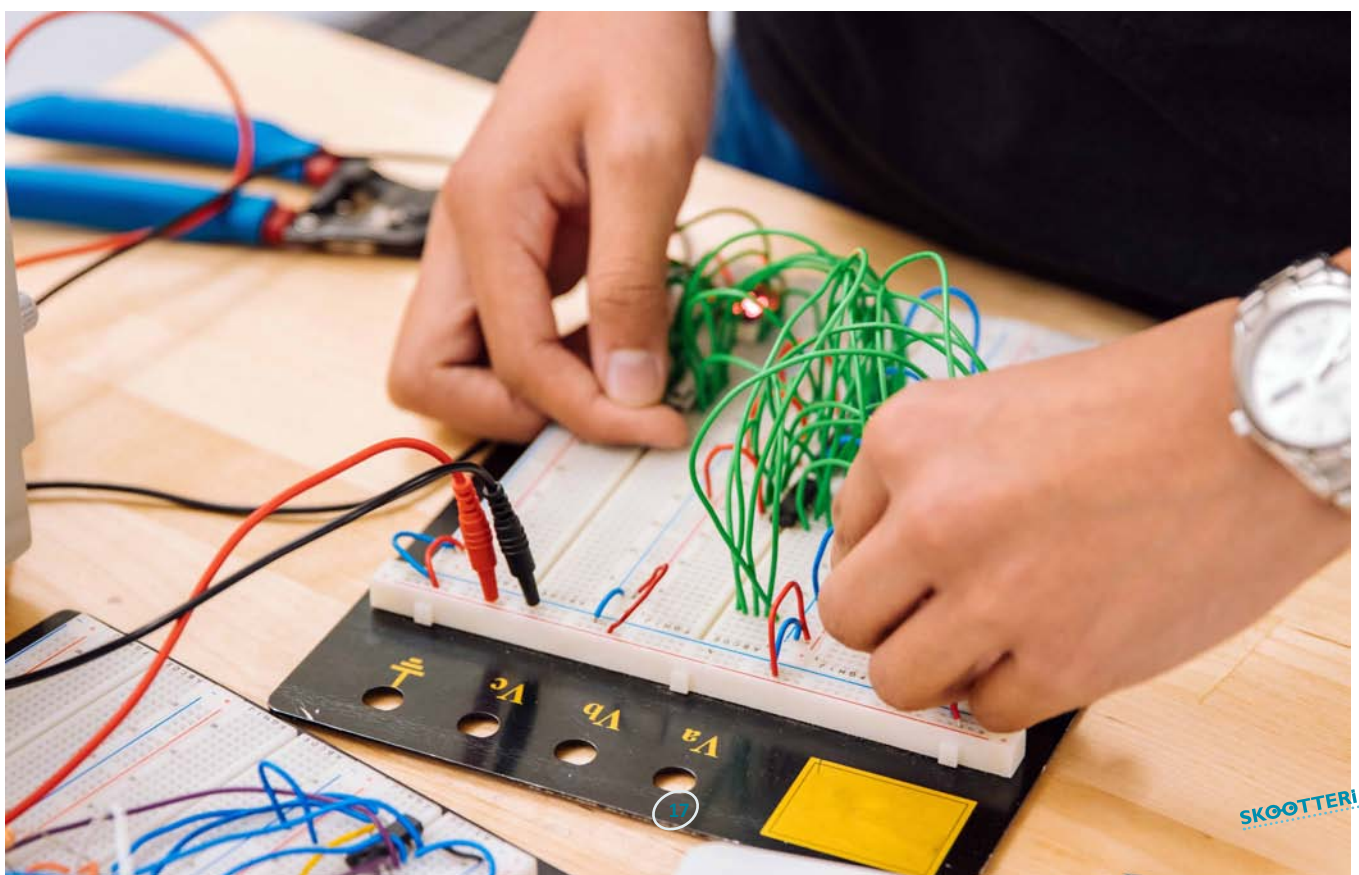
Nummenmaa, L. (2019). *Tunnekartasto. Kuinka tunteet tekevät meistä ihmisiä*. Helsinki: Tammi.

Nummenmaa, L. (2010). *Tunteiden psykologia*. Helsinki: Tammi.

Silvia, P. J. (2008). Interest—The Curious Emotion. *Current Directions in Psychological Science*, 17(1).

Tuominen-Soini, H. (2015). Onko nuorella kaikki hyvin, jos koulussa menee hyvin? Teoksessa L. Uusitalo-Malmivaara (toim.) *Positiivisen psykologian voima*. Jyväskylä: PS-kustannus.

Woo, S., Chernyshenko, O., Longley, A., Zhang, Z.-X., Chiu, C.-Y., & Stark, S. (2014). Openness to Experience: Its Lower Level Structure, Measurement, and Cross-Cultural Equivalence. *Journal of Personality Assessment*, 96(1).

Arjen hallintaa

Hallitse mielesi, hallitse arkesi on kolmen ammattikorkeakoulun, Haaga-Helian, Laurean ja Metropolian kurssi, jossa tutkittiin opiskelijoiden hyvin- ja pahoinvointia korona-ajassa. Haaga-Helian lehtori Maria Haukka teki joulukuussa 2020 kyselytutkimuksen opiskelijajärjestöjen ja opetushenkilökunnan edustajille. Tämän pohjal-

ta syntyi kurssi Hallitse mielesi, hallitse arkesi, tukemaan ja auttamaan opiskelijoita heidän opiskeluissaan tässä haastavassa ajassa.

Kyselystä nousi selvästi viisi aihetta, jotka ovat päivänpolttavia opiskelijoiden jaksamiselle ja motivaation ylläpidolle: stressin ja ajankäytön hallinta, jaksaminen ja palautuminen, resilienssi

sekä keskeneräisyyden ja epävarmuuden sieto.

Kustakin oppilaitoksesta valittiin kolme opettajaa vetämään viiden opintopisteen vapaaehtoista opintojaksoa, jonka tavoite oli saada opiskelijoissa itsessään kehitysprosesseja käyntiin. Kurssilla ei niinkään suoritettu terveystaidon tapaan absoluuttisia käsitteitä tai

korona-aikana

prosesseja, vaan pohdittiin mitkä haasteet itse kullakin on ja miten omia tapojaan saa muutettua ja parannettua.

Kurssi sisälsi ennakkotehtävän, jossa käytiin pintapuolisestikin läpi koko kursisialueen sisältö ja opiskelijat pohtivat omia haasteitaan ikään kuin lämmittelyn verran. Itse kurssilla, joka toteutettiin intensiivisesti, he syvensivät erilaisten materiaalien, kuten podcastien, videoiden ja esitysten pohjalta näitä teemoja. Tavoitteena oli, että kurssin portfolio-maisen lopputyön pääsisältö fokusoituu juuri opiskelijoiden omiin tunteisiin ja tuntemuksiin.

Tarjolla olleista teemoista joillekin kolahti yksi aihe ja toisille toinen. Suurin askel oli se, että opiskelijan täytyi itse pysähtyä ja pohtia omaa tilannettaan ratkaisukeskeisesti. Tärkeä kysymys ohjaajien kannalta oli, *miten te voitte tänään*. Tavoitteena oli se, että kurssin loputtua opiskelijat olivat runsaan materiaalin pohjalta saaneet pohdittua uusia ratkaisuja, valintavaihtoehtoja ja tulevaisuuden linjoja omaan elämäänsä ja opiskeluunsa.

Korona aiheutti monia haasteita meillemme kaikille. Tosiasia on, että me tarvitsemme toisia ihmisiä. Vuorovaikutustaidot, empatia ja toisen kunnioittaminen kasvavat ja kehittyvät ryhmässä, jossa on turvallinen ilmapiiri ja jossa on hyvä olla, kun tulee nähdyksi ja kuulluksi. Etäopetuksessa Teamsin ja Zoomin kautta tällaista tunnetta ei ole helppo saavuttaa.

Ennakkotehtävän pohjalta voi sanoa, että korona on tuonut opiskelijoiden elämään sekä positiivisia että negatiivisia muutoksia. Yksi opiskelija kuvasi muutosta: *Suurin negatiivinen muutos on ollut se, että suurin osa tekemisistäni keskittyy kotiin. Teen työtä, opiskeluni sekä harrastukseni kotona tai kodin lähistöllä. Toisaalta positiivista tässä asioiden keskittymisessä yhteen paikkaan on ollut se, että minun ei tarvitse ajaa paljon autolla, mitä aiemmin tein päivittäin. Tämä muutos on helpottanut*

sekä fyysistä hyvinvointiani että yleistä arjen kuormitusta. Kun pitkät autolla tehtävät työmatkat ovat jääneet pois, olen myös pystynyt käyttämään aikaa tehokkaammin.

Toisen mielipide korona-ajasta oli seuraava: *Vaikka kaikki asiat tuntuvat keskittyvän kotiin, olen viettänyt koronavuonna enemmän aikaa perheeni kanssa kuin monena aiempana vuonna yhteensä. Vaikka välillä arki tuntuu ahdistavalta, on työn, opintojen ja perheen yhdistäminen ollut minulle helpompaa koronan aikana. Olen voinut keskittyä olennaisimpiin asioihin. Kun kalenteri ei ole täynnä tulemista ja menemisiä, niin on muistanut sen, että elämässä tärkeimpiä asioita ovat terveys, perhe, ystävät ja oma hyvä, levollinen olo.*

Kolmas opiskelijamielipide kertoo motivaatiosta: *Korona vaikutuksesta opiskeluni on ollut lähes kokonaan verkon kautta, mikä on vaikuttanut sekä keskittymiseeni että opiskelumotivaatiooni. En voi sanoa, että olisin panostanut vähemmän opintoihini, mutta olisin luultavimmin ollut energisempi, jos olisin saanut olla kampuksella luokassa opettajan ja muiden kurssilaisien kanssa. En olisi myöskään vilkuillut puhelimeen luentojen aikana, mihin välillä sörkin etäopetuksen aikana.*

Tulevaisuudessa jää nähtäväksi, miten korona-aika vaikuttaa opiskelijoihimme. Lienee jo nyt päivänselvää, että opettajat tekevät pysyvästi töitä ainakin osittain etänä. Teams ja Zoom ovat jatkossakin aktiiviset työkalumme ja haasteemme liittyy siihen, miten edel-

leen saamme opiskelijat pysymään motivoituneina ja innostuneina sekä hyvinvoivina ja terveinä!

Teksti: Päivi Käri-Zein, kansainvälisen yritystoiminnan lehtori, Haaga-Helia
Kuvat: Päivi Käri-Zein ja Katja Remsu

Askarruttaako jokin?

Älä jää yksin miettimään, SKO tarjoaa jäsenilleen palvelussuhdeneuvontaa edunvalvontaan liittyvissä pulmatilanteissa. SKOn kolme palvelussuhdeneuvojaa Arto, Ulla ja Tapio ratkovat SKOlaisilta tulevia kysymyksiä riippumatta koulutusosalasta tai -asteesta. Tämä kolmen koplalla hallitsee edunvalvonnan ja huomioi myös eri sopimusalat.

Voit ottaa näihin palvelussuhdeneuvojiisi yhteyttä, kun jokin asia omassa palvelussuhteessasi tai työyhteisössäsi askarruttaa. Tällaisia asioita voivat olla muun muassa virka- ja työvapaat yhtä lailla kuin palkanmaksuun, työaikaan sekä eläkkeisiin liittyvät ongelmat ja kysymykset. Toki voit olla yhteydessä palvelussuhdeneuvojiin myös ennakkoon, jos haluat esimerkiksi hakeutua harkinnanvaraisille virka- tai työvapaille.

Palvelussuhdeneuvonta on täysin luottamuksellista, joten nimesi tai oppilaitoksesi tiedot eivät missään vaiheessa leviä palvelussuhdeneuvojilta eteenpäin.

Kuulemisiin!

Arto Anetjärvi, pääluottamusmies
puh. 040 507 9000
arto.anetjarvi@sasky.fi

Ulla Kangasniemi, pääluottamusmies
puh. 040 512 4914
ulla.kangasniemi@lapinamk.fi

Tapio Kattainen, luottamusmies
puh. 050 355 1706
tapio.kattainen@bc.fi